

INTRODUCERE

Prin anii '50, când eram încă puști, tatăl meu i-a mărturisit în secret mamei că are o aventură. Ceea ce începuse probabil într-un moment de pasiune, a devenit treptat o legătură serioasă. Așa că i-a cerut mamei să divorțeze.

Mama îl iubea pe tata și a fost profund rănită. În loc să-i mărturisească sentimentele ei de iubire, arătându-i cât de mult îl iubește și ce mare nevoie are de el, s-a închis în ea. I-a spus pe cel mai iubitor ton posibil: „Dacă asta îți dorești, atunci sunt de acord să divorțăm. Ne mai gândim o lună, apoi îmi spui ce ai hotărât”.

Dar a intervenit soarta fiindcă, o lună mai târziu, mama a descoperit că e însărcinată pentru a șaptea oară. Din cauza acestei noi responsabilități, tata s-a hotărât să n-o părăsească nici pe ea, nici familia. Mama a fost foarte fericită și nu s-a mai pomenit nimic despre „celelalte interese” ale lui. A continuat să aibă relații în alte orașe câțiva ani la rând, dar niciodată nu au discutat despre asta.

Deși nu au divorțat niciodată, acesta a fost un moment de cotitură în relația lor. Au continuat să țină unul la celălalt și să se sprijine, ca soț și soție, dar ceva lipsea. Romantismul și nebuniile iubirii au început ușor să dispară.

Când am crescut, am auzit tot felul de zvonuri în legătură cu aventurile tatălui meu, așa că l-am întrebat despre ele. Răspunsul lui a fost: „Ceea ce nu știi, nu are cum să te rănească”. Am insistat, dar asta a fost tot ce mi-a spus.

Mi-am dat seama că aceasta era modalitatea prin care își justificase legăturile extraconjugale. Nu vroia să o rănească pe mama și se gândise că, dacă este discret, ea nu o să sufere.

Până la un punct avea dreptate. Mama părea să se împace cu aventurile lui, nu le-a adus niciodată în discuție și nici nu i-a cerut să înceteze. Ceea ce nici unul dintre ei nu a știut este că, nepăstrând monogamia, aveau să nimicească până la urmă delicatele și tandrele sentimente de afecțiune care îi aduseseră unul lân-

gă celălalt. Ca alte multe cupluri, au presupus că este normal să se piardă interesul fizic și pasiunea după atâția ani de căsnicie.

După moartea tatălui meu, mama și cu mine am dat peste o fotografie instantanee a tatei cu una dintre amantele lui. Când a văzut-o mama, i s-au umplut ochii de lacrimi, lacrimi pe care nu le vărsase cât el fusese în viață. Am știut de ce plângea.

Simțeam cât suferă văzându-l așa de deschis și de liber în prezența altei femei, zărindu-i în ochi lumina aceea pe care altădată o împărțise cu ea și care dispăruse cu timpul din relația lor.

Am suferit și eu fiindcă nu-l văzusem niciodată așa de fericit pe tata. Fusese un tată iubitor, dar deseori avea toane, era furios sau deprimat. În fotografia aceea, în lumea lui tainică, era fermecător, îndatoritor și fericit. Acesta era tatăl pe care tânjeam să-l cunosc și cu care vroiam să semăn.

Când am întreat-o pe mama de ce credea că tata simțise nevoia să o înșele, mi-a răspuns: „Tatăl tău și cu mine ne-am iubit foarte mult. Dar, pe măsură ce treceau anii, eu am devenit din ce în ce mai mult mamă, iar tatăl tău vroia o soție”. M-a uluit felul acesta de a-i accepta infidelitatea. Mi-a spus: „L-am admirat pe tatăl tău pentru faptul că a rămas. A fost un mare sacrificiu din partea lui. Dorințele lui erau puternice, dar nu ne-a părăsit”.

În ziua aceea am înțeles în sfârșit de ce o trădase: pur și simplu încetase să mai fie atras de ea într-un chip romantic și nu știa cum să îndrepte asta. Nu știa cum să împărtășească responsabilitățile unei familii, păstrându-și în același timp romantismul. Nu știa cum să readucă în relația lor pasiunea și bucuria. Dacă ar fi știut, nu ar fi renunțat și nu ar fi călcat strâmb.

Mi-am dat seama și de faptul că mama făcuse tot ce-i stătuse în putință. Știa foarte bine cum să fie o mamă iubitoare, dar nu cunoștea arta de a menține pasiunea vie. Călca pe urmele mamei și bunicii ei. În fond, atunci era o altă lume, cu alte reguli.

Pe vremea tinereții mamei mele, după depresiunea ce a urmat celui de al Doilea Război Mondial, supraviețuirea era mult mai importantă decât orice nevoie romantică sau emoțională. Oamenii pur și simplu nu-și arătau sentimentele: mama era prea ocupată

cu creșterea celor șase copii (șapte mai târziu), pentru a-și mai analiza sentimentele. Și chiar dacă ar fi avut timp, nu s-ar fi gândit niciodată să vorbească cu tata despre problemele ei sufletești și nici nu ar fi știut cum să se despovăreze, fără să-l facă pe el să se simtă controlat sau în defensivă.

Când tatăl meu s-a hotărât să nu plece, ea fost extraordinar de ușurată de faptul că familia va rămâne întreagă. La fel ca înaintașele ei, a pus binele familiei mai presus de nevoile ei personale. Și tatăl meu a lăsat deoparte nevoile lui personale, respectându-și angajamentul pe care și-l luase față de familie și nedivorțând, dar, ca și cei de dinaintea lui, a continuat, în mod discret, să aibă și alte relații. În ciuda tuturor lucrurilor, mama m-a asigurat că se iubiseră foarte mult și că, în anumite privințe, deveniseră mai apropiați odată cu trecerea anilor.

Dacă povestea mamei și tatălui meu este comună multor oameni din generația părinților și bunicilor mei, noi, bărbații și femeile de astăzi, vrem, așteptăm și pretindem mai mult de la relațiile noastre. Într-o vreme când bazele căsniciei s-au schimbat în mod simțitor, nu mai căutam un partener pentru supraviețuire și protecție, ci pentru dragoste, pasiune și împlinire afectivă. Acum, multe dintre regulile și strategiile la care au recurs părinții noștri pentru a-și menține căsniciile au devenit ineficiente și chiar dăunătoare.

Din păcate, s-ar putea spune că toți suntem maeștri în stabilirea unor relații *asemănătoare* cu cele ale părinților noștri, de vreme ce am trăit alături de ei vreme de optsprezece ani sau chiar mai mult și, în mod inconștient, am învățat de la ei cum să ne purtăm și cum să reacționăm. Din cauza acestui motiv cât se poate de simplu, experiența copilăriei influențează masiv calitatea relațiilor noastre de mai târziu.

Chiar dacă părinții ne-au iubit foarte mult, ei nu ne-au putut învăța ceea ce nu șiau nici ei. Nu ne-au putut da soluții la probleme care nici măcar nu existau la vremea lor. Noi, urmașii lor, suntem pionieri în fața unei noi frontiere, confruntându-ne cu probleme care necesită noi strategii. Nu numai că trebuie să ne însușim noi tehnici relaționale, dar trebuie de asemenea să ducem pe umeri

și povara suplimentară de a uita acele lucruri pe care le-am învățat de la părinții noștri. Și care sunt aceste noi lecții și reguli? De ce avem nevoie ca să ne simțim împliniți?

Astăzi, femeile nu mai au nevoie de bărbați doar ca să le asigure existența și să le protejeze. Ele vor bărbați care să le satisfacă și necesitățile emoționale. Pe de altă parte, bărbații de astăzi vor mai mult de la femei decât să aibă grijă de gospodărie și să le crească copiii. Ei vor femei care să le satisfacă nevoile emoționale, dar fără să-i dădăcească sau să-i trateze ca pe niște copii.

Nu vreau să spun că părinții noștri nu-și doreau sprijin emoțional, ci doar că nu aceasta era principala lor necesitate. Pentru Mamă era suficient dacă Tatăl muncea și îi asigura existența. Pentru Tată era suficient dacă Mama se ocupa de casă și de copii și nu îl cicălea în mod constant.

Ceea ce era destul de bine pentru părinții noștri nu mai este și pentru noi. Noi nu mai suntem dispuși să facem sacrificii personale atât de mari. Noi pretindem și merităm fericire, intimitate și pasiune de durată alături de un singur partener. Dacă nu obținem acest lucru, mulți dintre noi sunt pregătiți să-și sacrifice căsnicia. Împlinirea personală a devenit mai importantă decât unitatea familiei.

Statisticile naționale recente relevă că, în medie, două din patru căsnicii sfârșesc prin divorț și că acest procent este în creștere. (În California, media este de trei din patru). Peste 50% din școlarii din America provin din familii dezmembrate, în vreme ce peste 30% dintre copii sunt născuți în afara căsătoriei. Violența domestică, infracționalitatea, dependența față de droguri precum și uzul medicamentatiei pentru tot soiul de afecțiuni psihice se practică pe scară mare. Nu există nici un dubiu că actualul colaps al familiei este responsabil de toate aceste statistici alarmante.

Aceste noi probleme ridică întrebări critice. O să dăm ceasul înapoi, să ne negăm nevoile personale și brusc să considerăm familia mai importantă? O să îndurăm pur și simplu o căsnicie nesatisfăcătoare din punct de vedere emoțional, doar pentru binele celorlalți? Dacă aceste strategii au funcționat pentru a ne asigura supraviețuirea în trecut, acum, când prioritatea noastră este împlinirea personală, ele nu mai constituie opțiuni.